

Formandsberetning for år 2024

Hermed min beretning om NAFA's aktiviteter i 2024, et år som har været det mest overskyede og regnfulde, jeg kan mindes. Dette satte desværre også en dæmper på vore aktiviteter udendørs og i kuplen. Der var også for få, der meldte sig som forevisere på vore åbne aftener. Men der var også kun få spektakulære objekter, at se i 2024.

Thomas Dahl Mackenhauer havde dog taget dette flotte foto af kometen 2023 A3 med sit eget teleskop setup.

Hvad angår foreningsmøder, havde vi mange interessante foredrag:

9. januar

Thomas fortalte om Computer Aided Astronomy

Hvordan man bruger Plate Solving systemet, hvor vi overfører billeder fra 8" f. 4,5 hjælpe-teleskopet til en 43" skærm, ved hjælp af aisi air kamera- og computer. Dette skulle gøre det lettere at finde objekterne på himlen. Men der var overskyet den aften.

Thomas har lavet en komplet køreplan for brugen af det, og den ligger i kufferten med kameraet.

30. januar

Ordinær generalforsamling.

Ib Lies Nielsen valgt som dirrigent.

Torben B. Christensen (mig) fremlagde formandsberetningen for 2023, og kasserer Svend Petersen fremviste årsregnskabet. Begge godkendt med applaus. Der var ingen indkomne forslag.

Fra bestyrelsen blev Svend Petersen, Mogens Meyer og Poul Hansen genvalgt. Thomas Dahl Mackenhauer blev foreslået som kandidat, accepterede og blev valgt.

Ole S. Pedersen blev genvalgt som revisor.

Bestyrelsen blev bemyndiget til at finde suppleanter.

6. februar

Observatorie-tur til La Palma

v "BMW" Hans fra NAFA og Kim Lang, Klokkeholm, fortalte om en spændende tur til La Palma, en af de Kanariske øer med mange flere stjerneklare nætter end hertil lands.

I stedet for at slæbe tungt udstyr med hjemmefra, lejede de et stort 12-tommer teleskop i en forretning på øen, og tilbragte nætterne med at observere og fotografere, og sov i en stor del af dagtimerne. Det kom der nogle rigtig gode billeder ud af. Bl.a. dette flotte billede af Rosette-tågen i stjernebilledet Enhjørningen.

De besøgte også Athos La Palma, Det Nordiske Observatorie Teleskop med en spejldiameter på 2,5 m., og som drives af Aarhus Universitet.

5. marts 2024

Vores mystiske Univers

Har vi misforstået Universet?

v. Sofie Marie Koksang Astrofysiker og forsker ved Syddansk Universitet i Odense.

Sofie fortalte om relativitet og gravitation, og Universets udvidelse. Hun har også skrevet en bog om tyngdekraften i bogserien "Tænkepauser"

"95 % af det, der er i universet, ved vi ikke, hvad er"

2. april 2024

Gaia satellitten og TopCat

v. NAFA medlem Ib Lies Nielsen

Om 10 års astrometri -opmåling af stjernernes nøjagtige positioner og virkelige afstande - og om, hvordan man selv kan få lidt fornøjelse af det.

Ib fortalte lidt om selve satellitten, der er opsendt ESA - European Space Agency - og om nogle af de resultater, der er kommet ud af dens målinger.

Endvidere gav Ib eksempler på, hvordan man selv kan udnytte dens målinger.

Desværre var jeg forhindret i at komme den aften.

3. september holdt vi rekrutterings-møde, i håb om at få flere medlemmer til at være forevisere på vore åbent hus- og gruppeforevisninger

Bl.a. demonstrerede Thomas Dahl Mackenhauer igen plate solving systemet til lettere at finde objekterne på himlen, og fotografere dem.

Alle var naturligvis velkomne, uanset om de ønskede at være forevisere eller ej.

1. oktober

JWST

Astronomi-foredrag v. professor Hans Kjeldsen, Aarhus Universitet.

James Webb Space Telescope (JWST) er et ubemandet amerikansk rumobservatorie og international rummission i et samarbejde mellem NASA og European Space Agency.

Det har et imponerende 18-segment hovedspejl med en diameter på hele 6,5 meter og har sit omløb ca. 1,5 millioner km fra jorden. Det er 2,7 gange så stor diameter som Hubble Teleskopet. Det kan således tage billeder i højere opløsning og kvalitet end noget andet rumteleskop.

Hans Kjeldsen fortalte om det på sin sædvanlige let forståelige måde.

5. november

FUT - Det Fjernstyrede Undervisnings Teleskop.

V. Lektor Karsten Frank Brogaard, Institut for fysik og astronomi, Aarhus Universitet.

Aarhus Universitet ejer et blandt mange 60 cm teleskoper på Mount Kent, Australien, som man gratis kan booke sig ind på, og tage billeder af de objekter på sydhimlen, man ønsker, og maile dem hjem.

Karsten præsenterede teleskopet på den tilhørende hjemmeside samt eksempler på, hvad man/I kan bruge det til. Karsten havde også nogle 3D-briller med mulighed for et virtuelt besøg via Virtual Reality.

3. december:

Juleafslutning

Vi afrundede astronomi-året med hyggeligt samvær med gløgg og æbleskiver ad libitum.

Vi kan glæde os over, at vi har fået 6 nye medlemmer i det forgangne år:

Veronika Engberg Christiansen, Ulrik Sandborg Petersen, Flemming Ovesen, Matthias Rehm, alle fra Aalborg. Og Thomas Kursch, Frederikshavn, og Thomas Nielsen, Storvorde.

En varm velkomst til dem.

Så fik "Den gamle dame", som man kalder det store 10-tommer teleskop, pudset sine briller. Objektivet trængte gevaldigt til at blive rensset. Vort mangeårige medlem Erik Persson - ham vi kender som ejer af Kikkert & teleskophuset i City Syd, havde rensset det meget omhyggeligt helt tilbage i år 2000 - eller 2001, så tror da pokker, at det var beskidt. Erik invilgede i at give det samme omgang igen.

Lørdag d. 9. november afmonterede Svend og Ove forsigtigt det kostbare stykke glas, mens jeg fotograferede og gik lidt til hånde. Det blev puttet i en papkasse med masser af skumgummi og bløde klude og i Svend's bil fik det oven i købet sikkerhedssele spændt på!

En uge efter hentede vi det igen hos Persson, og det så fint og klart ud. Mange tak til ham.

Nyanskaffelser og reparationer

Vi har indkøbt trådløs 5G-router, som er langt hurtigere end den gamle internet-forbindelse. Vi deler forbindelsen med Dansk Ornitologisk Forening og Dansk Naturfrednings-forening, der holder til i Golfhuset. På den måde sparer vi penge.

Vi har købt en ny og meget hurtigere mini-computer med window 11, og 1 terabyte lager.

Dæmpbart LED belysning i kuplen i stedet for de gamle lamper. Ustabile lysrør i loftlamperne i kælderen skiftet ud.

+en lille kaffemaskine, der kører på kapsler i stedet for det store skrummel, med stor vandtank, vi havde før, og som altid skulle holdes varm.

Via en on-line auktion fik vi også solgt nogle af vore delvis defekte drev, som muligvis kan repareres, og Thomas fik anskaffet monteringsringe til teleskopet, der fulgte med til Starsense explore programmet, så det kan monteres på den opstilling, vi arvede fra Ole Stanhardt, og dovetail montering til 8-tommer Meade-teleskopet, så det kan bruges på Q5 opstillingen eller andre.

Og så har vi fået repareret vort hæve/sænke-gulv af CBRE - teknisk service partner til over 40.000 kr. - en

kæmpe overpris efter vores vurdering. Men jeg mener at Svend vil redegøre for det.

Så er der jo det gamle vandtårn i Hammer Bakker, der skal omdannes til kultur- og udsigtstårn, og hvor vi i NAFA - sikkert sammen med andre - kan få et observatorie på toppen af det. Jeg har været til mange bestyrelses-møder de sidste 9 år. Det tog flere år at få skrabet pengene sammen til en rigtig vindeltrappe, men Nordea og Realdania gav tilsammen 2 millioner. Antv-fonden gav os nær en halv million til observatorie og udstyr og den samlede penge beholdning er p.t. 3 mio. kr.

Det indre byggeri er gået i gang og ventes færdigt i juli i år.

Men der er en hurdle. Telenord, der har en tele-mast lige i midten oppe på toppen, nægter at fjerne den, og så længe den er der, bliver der ikke noget observatorie. Erling larsen, formand for Vandtårnet i Hammer Bakker siger, at det måske først bliver om 5 år

Torben Bieber Christensen

Formand NAFA